

Építész a kőfejtőben Architect in the Quarry

Tanulmányok
Dávidházi Péter
hatvanadik születésnapjára

Studies Presented to
Péter Dávidházi
On His Sixtieth Birthday

Szerkesztette / Edited by:

HÍTES Sándor
TÖRÖK Zsuzsa

rec.iti
Budapest • 2010

A kötet megjelenését az
MTA Irodalomtudományi Intézete és a
Nemzeti Kulturális Alap támogatta.

A borító Adam Friedrich Oeser *Sokrates meißelt die drei Grazien*
(Szókratész kőbe faragja a három gráciát) című metszete alapján készült.
A metszet Johann Joachim Winckelmann *Gedanken über die Nachahmung der
griechischen Werke in der Malerei und Bildhauerkunst* című értekezésének első,
1755-ös kiadásában jelent meg először.

© szerzők, 2010

ISBN 978-963-7341-87-8

Kiadja a *rec.iti*,
az MTA Irodalomtudományi Intézetének
recenziós portálja ► <http://rec.iti.mta.hu/rec.iti>

Borítóterv:

Fórizs Gergely ötlete nyomán Csörsz Rumen István
Tördelte: Hegedüs Béla

DÁVIDHÁZI PÉTER ÍRÁSAINAK BIBLIOGRÁFIÁJA

KÖNYVEK

Önálló szerzői

- „Isten másodszülöttje”: *A magyar Shakespeare-kultusz természetrajza*, Bp., Gondolat Könyvkiadó, 1989, VIII, 377 p.
- *Hunyt mesterünk: Arany János kritikai öröksége*, Bp., Argumentum Kiadó, 1992, 417 p.; Második, javított kiadás 1994.
- *The Romantic Cult of Shakespeare: Literary Reception in Anthropological Perspective*, Basingstoke és London, New York, St. Martin's Press: Macmillan 1998, XIV, 240 p. (Romanticism in Perspective: Texts, Cultures, Histories. Series editors: Marilyn GAULL, Stephen PRICKETT.)
- *Per passivam resistentiam: Változatok hatalom és írás témájára*, Bp., Argumentum Kiadó, 1998, 409 p.
- *Egy nemzeti tudomány születése: Toldy Ferenc és a magyar irodalomtörténet*, Bp., Akadémiai Kiadó, Universitas Kiadó, 2004, 1028 p. (Irodalomtudomány és kritika. Sorozatszerkesztő: TARNAI Andor, SZÖRÉNYI László.)
- *Menj, vándor: Swift sírfelirata és a hagyományrétegződés*, Pécs, Pro Pannonia Kiadói Alapítvány, 2009 (Thienemann-előadások, sorozatszerkesztő: NAGY Imre, 4), 201 p.

Szerkesztett

- *Literature and Its Cults: an Anthropological Approach / La littérature et ses cultes: Approche anthropologique*, eds. Péter DÁVIDHÁZI, Judit KARAFIÁTH, Bp., Argumentum Kiadó, 1994, 29–45.
- *Shakespeare and Hungary*, Shakespeare Yearbook Vol. 6., szerk. Holger KLEIN és DÁVIDHÁZI Péter, Lewiston, Queenston, Lampeter, Edwin Mellen Press, 1996.

TANULMÁNYOK

Magyar nyelven

- *Gyulai Pál történelemszemlélete*, ItK, 1972/5–6, 580–600.
- *Régi udvarház: történelem és elidegenedés*, It, 1972/4, 888–903.
- *Gyulai Pál Romhányija: műfaj és értékelés*, ItK, 1974/4, 496–501.
- *Jelentés, világkép és teljes világ*, Nyelvtud. Közl., 1975/1, 200–207.
- *Kölcsey: Szondi = Miért szép?*, szerk. MEZEI Márta, KULIN Ferenc, Bp., 1975, 233–245.
- *Petőfi: Miért kisérsz... = Petőfi állomásai*, szerk. PÁNDI Pál, Bp., 1976, 581–607.
- *A tagolt formateljesség normája: Fejezet Arany kritikus gondolatrendszereiből*, ItK, 1978/1, 32–51.
- *Arany János kompozícióelmélete*, It, 1979/2, 270–301.
- *René Wellek és az amerikai kultúra eredetisége*, Filológiai Közlöny, 1981/1–2, 1–11.
- *A kritikátörténet korszakformáló elve 1849–1867*, ItK, 1981/2, 153–162.
- *Filozófiai előfeltevések René Wellek kritikaelméletében = Acta Germanica et Acta Romanica (Supplementum) I. Országos Germanisztikai-Romanisztikai Szimpozion*, Szeged, 1980. szeptember 3–5., Szeged 1981, 142–153.
- *Arany János kritikaelmélete*, ItK, 1982/5–6, 562–585.
- *Ismeretelmélet és irodalomkritika Erdélyi János gondolat-rendszerében*, ItK, 1984/1, 1–21.
- *A filológia kihívása az amerikai kritikaelméletben*, Filológiai Közlemények, 1984/4, 394–414.

- *Arany János kritikusi világnézete*, ItK, 1985/1, 38–63.
- *Kritika és kritikátörténet: Elméleti kiindulópont a kritika-történetírás-hoz*, It, 1985/4, 775–810.
- *Egy irodalmi kultusz meghonosítása (Beavatás a Shakespeare-kultuszba a XVIII. század végén)*, ItK, 1987–1988/1–2, 46–73.
- *Egy irodalmi kultusz működése*, Valóság, 1987/12, 57–70.
- *A mitizálódás nyelvi fordulata a magyar Shakespeare-kultuszban (1840–1870)*, It, 1987–1988/4, 582–626.
- *A „bevégzett tények” felülbírálása: A kritikátörténet korszakformáló elve 1849–1867 = Forradalom után — kiegyezés előtt: A magyar polgárosodás az abszolutizmus korában*, szerk. NÉMETH G. Béla. Bp., 1988, 79–98.
- *Kultusz és intézmény: az első magyar Shakespeare-bizottság = Új Magyar Shakespeare Társaság*, szerk. FABINY Tibor, GÉHER István, Bp., 1988, 19–36.
- *Az „igazi” Shakespeare apostolai: Babits Mihálytól Németh Lászlóig*, Új Irás, 1989/2, 81–90.
- *Három alapelv az irodalmi kultusz vizsgálatához*, Literatura, 1989/3–4, 380–397. Módosított szöveggel, *Egy irodalmi kultusz megközelítése* címmel: *Az irodalmi kultusz kutatás kézikönyve: Tanulmánygyűjtemény*, szerk. TAKÁTS József, Bp., Kijárat Kiadó, 2003, 107–133.
- *Ki adta néked a hatalmat?*, Tekintet, 1989/3, 6–19.
- *A hatalom szétesztása: (poszt)modernizáció a szövegkritikában*, Helikon, 1989/3–4, 328–343.
- *Szabó Magda angliai útinaplója: Az irodalmi zarándoklat lélektanához*, Alföld, 1989/5, 54–62.
- *A hatalom eredetmondái Petőfi utóéletében*, ItK, 1990/3, 341–359.
- *A Vanitatum Vanitas és a magyar kritika = „A mag kikél”: Előadások Kölcsey Ferenc születésének 200. évfordulóján*, szerk. TAXNER-TÓTH Ernő, Bp., Fehérgyarmat, 1990, 139–158.
- *„Omnis creatura ingemiscit” (Erdélyi János kritikusi világnézete)*, It, 1991/2, 288–309.
- *Az együttműködés örök dilemmája (Széchenyi és Deák vitája a hatalomról)*, Holmi, 1991/9, 1140–1149.

- „*Per passivam resistantiam*”: Egy politikai magatartásforma értékeléséhez, 2000, 1992. január, 49–57.
- „*Sunt certi denique fines*”: A határolás vágya Arany János kritikáiban (I–II.), Holmi, 1992/3, 323–341; 1992/4, 576–591.
- „*Nem chimaera-e nép-epost gondolni?*” (Arany János műfajelméleti dilemmája), ItK, 1992/2, 176–190.
- A kritika vizsgálatának módszertani dilemmája: Töprengés René Wel-lekről a kolozsvári konferencia előtt, Korunk, 1992/8, 70–74.
- Az eleve elrendelés poétikája (Arany János eposzelméletéről), Holmi, 1992/10, 1371–1388.
- *Teve, menyét, cethal*, Holmi, 1993/6, 787–796. Kötetben, jegyzetekkel: *Érték és értékrend az egyetemes magyar irodalomban: Az 1992-es kolozsvári konferencia előadásai*, szerk. CSEKE Péter, Bp., 1994, 144–159.
- *Magyarok Shakespeare sírjánál: Az irodalmi zarándoklat természetrajzához = Régi és új peregrináció: Magyarok külföldön, külföldiek Magyarországon II.*, szerk. BÉKÉSI Imre, JANKOVICS József, KÓSA László, NYERGES Judit, Budapest, Szeged, 1993, 719–725.
- *Ég és föld a kritikában*, Alföld, 1994/2, 53–57.
- A kritika iskolázottsága, Holmi, 1994/3, 444–453. Kötetben: *Válogatott Holmi antológia*, szerk. DOMOKOS Mátyás, FODOR Géza, RADNÓTI Sándor, RÉZ Pál, VÁRADY Szabolcs, Bp., 1995, 151–165.
- *Könyvtár, múzeum, szentély: A Folger Shakespeare Library szimbolikus jelentése*, Látó, 1994/3, 145–153. Kötetben (javított szöveggel és illusztrációkkal): *Tények és legendák, tárgyak és ereklyék*, szerk. KALLA Zsuzsa, [Bp., Veszprém, 1994.], 175–186.
- „*A költői birodalom határszélén*” (Az értékfeltárás perifériája Toldy irodalomtörténeteiben) = *Feltáratlan értékek a magyar irodalomban*, szerk. SZABÓ B. István, CSÁSZTVAY Tünde, Bp., 1994, 144–155.
- „*Iszonyodnám enmagam előtt*”: Egy írói Oidipusz-komplexum drámája. I–II., Holmi, 1995/3, 350–365.; 1995/4, 513–525. Kötetben (kissé korábbi szövegstádiumban): *Kegyelet és irodalom: Kultusz-történeti tanulmányok*, szerk. KALLA Zsuzsa, Bp., 1997, 189–216. (A Petőfi Irodalmi Múzeum Könyvei 7.) Fejlettebb szöveggel: *Az irodalmi kultusz kutatás kézikönyve: Tanulmánygyűjtemény*, szerk. TAKÁTS József, Bp., Kijárat Kiadó, 2003, 249–288.

- *Kettős védőpajzs mögött (Toldy Ferenc és a reformkori álnévhasználat)* = *Tarnai Andor-émlékkönyv*, szerk. KECSKEMÉTI Gábor, Bp., 1996, 75–80. (*Historia Litteraria* 2.)
- *Az apai név öröksége: Toldy Ferenc és a magyar irodalomtudomány önmeghatározása*, 2000, 1996/8, 45–50. Kötetben: *Éhe a szónak? Irodalom és irodalomtanítás az ezredvégen. Tanulmányok*, szerk. PÉTER Ágnes, SARBU Aladár, SZALAY Krisztina, Bp., 1997, 87–98.
- *A Hymnus paraklétoszi szerephagyománya*, *Alföld*, 1996/12, 66–80. Kötetben, némileg fejlettebb szöveggel: *Válogatás a XX. század Hymnus-értelmezéseiből*, szerk. CSORBA Sándor, Fehérgyarmat, 1997, 124–140. (*A Kölcsey Társaság Társasági Füzete* 9.); *A magyar művelődés és a kereszténység*, I–III., szerk. JANKOVICS József, MONOK István, NYERGES Judit, Budapest, Szeged, 1998, III., 1219–1236.; [az Alföld-változatból átvéve:] *A nemzet imája: Tanulmányok a Himnuszról*, összeállította POMOGÁTS Béla, Nagyvárad, Pro Universitate Partium Alapítvány, 2007, 154–170.
- *Őseinket felhozád*, *Holmi*, 1996/12, 1683–1696.
- *Párbeszéd korszakok határán (Egy sokatmondó félreértés Kazinczy és Toldy levelezésében)* = *Folytonosság vagy fordulat? (A felvilágosodás kutatásának időszerű kérdései)*, szerk. DEBRECZENI Attila, Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 1996, 355–364.
- *Pilinszky beszélgetéseinek könyve* = „*Merre, hogyan?*” *Tanulmányok Pilinszky Jánosról*, szerk. TASI József, Bp., 1997, 185–202.
- *Egy szerzői név kiválasztása a reformkorban: Franz Karl Joseph Schedtől Toldy Ferencig*, *ItK*, 1997/1–2, 123–129.
- „*Az Úrnak útait az emberek előtt igazgatni?*: *A Bessenyei-fivérek és a vindicatio szerephagyománya* = *A szétszórt rendszer: Tanulmányok Bessenyei György életművéről*, szerk. CSORBA Sándor, MARGÓCSY Klára, Nyíregyháza, Bessenyei György Könyvkiadó, 1998, 172–186.
- *A nemzeti nagyelbeszélés újjászületése: A narratív identitás műfajvándorlása irodalomtól tudományig*, *Alföld*, 1998/2, 61–77. Kötetben: *Nemzeti romantika és európai identitás: Tanulmányok a romantikáról*, szerk. CSÉVE Anna, Bp., Petőfi Irodalmi Múzeum és Kortárs Irodalmi Központ, 1999, 155–179.

- *Az idegen nő testének varázsa: Az érzékiség határátlépései Arany költészetében*, Alföld, 1998/11, 89–103. Kötetben (fejlettebb szöveggel): *Visszapillantó tükör: Tanulmányok Lukácsy Sándor 75. születésnapjára*, szerk. KERÉNYI Ferenc, KECSKEMÉTI Gábor, Bp., Universitas Könyvkiadó, 2000, 240–255.
- „Betegség, melynek Jézust köszönhetjük”: *Egy parafrázis Németh László és Pap Károly párbeszédében*, Holmi, 1999/2, 195–218. Kötetben: *Németh László irodalomszemlélete*, szerk. GÖRÖMBEI András, Debrecen, 1999, 193–234.
- *A magyar irodalomtudomány Beöthy Kis-tükrében = Mesterek, tanítványok: Ünnepi tanulmánykötet a hetvenéves Csetri Lajos tiszteletére*, szerk. SZAJBÉLY Mihály, Bp., Magvető Kiadó, 1999, 523–540.
- „Peragit tranquilla potestas...” *Egy mottó reménységűsugara a szabadságharc leverése után*, Alföld, 2000/5, 69–81. Kötetben: *A forradalom után: Vereség vagy győzelem?*, szerk. CSÉVE Anna, Budapest, Petőfi Irodalmi Múzeum, 2001, 147–170.
- „Ekkor lettem magyarrá”: *Toldy ceglédi tanítatása mint befogadási rítus = In honorem Tamás Attila*, szerk. GÖRÖMBEI András, Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 2000, 95–116.
- „Igyekezzék magáévá tenni”: *A magyar nyelv elsajátítása mint szerelmi hódítás Toldy Ferenc ifjúkorában*, 2000/9, 51–59.
- *Megbízatus a magyar nyelv és irodalom képviselőjére: Az irodalomtörténeti szerep főpróbája Toldy európai körútján = Találkozó poétikák: A 70 éves Szili József köszöntése*, szerk. BEDECS László, Miskolc, Bp., Miskolci Egyetem Modern Magyar Irodalomtörténeti Tanszék és MTA Irodalomtudományi Intézet, 2000, 14–29.
- *Irodalomtörténet és ünnepi beszéd = Az irodalom ünnepei: Kultusz történeti tanulmányok*, szerk. KALLA Zsuzsa, Bp., Agroinform Kiadó és Nyomda Kft., 2000, 137–141. (A Petőfi Irodalmi Múzeum Könyvei 9.)
- *Eredetmonda monográfiában elbeszélve: Narratív identitásképzés és kánonformálás Toldy Kazinczy-könyvében = A magyar irodalmi kánon a XIX. században*, szerk. TAKÁTS József, Bp., Kijárat Kiadó, 2000, 101–123.

- *A nemzet mint res ficta et picta keletkezéséhez: „Párducos Árpád” és „eleink” útja a költészettől a történetírásig*, Holmi, 2001/4, 428–439. Kötetben: *Vörösmarty és a romantika*, szerk. TAKÁTS József, Pécs, Bp., Művészetek Háza, Országos Színház-történeti Múzeum és Intézet, 2001, 95–110.
- *Ezredév, szabadságharc, gondviselés: A nemzeti nagyelbeszélés hagyománya Toldy irodalomtörténetében = Közgyűlési előadások 2000 május: Millennium az Akadémián*, szerk. GLATZ Ferenc, Bp., Magyar Tudományos Akadémia, 2001, 99–114.
- *„Édes eleink” útja „ditsó Honnyunk” „boldog földjére”: A nemzetképviselet költői nyelve Virág Benedek és Horvát István történetírásában = A XIX. század vonzásában: Tanulmányok T. Erdélyi Ilona tiszteletére*, szerk. KICZENKO Judit, THIMÁR Attila, Piliscsaba, Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, 2001, 39–51.
- *Kétségben apokalipszis és feltámadás között: A nemzethalál vörösmarty látomása Toldy irodalomtörténetében*, Alföld, 2002/1, 43–71.
- *Egy nemzeti tudomány első ígérete: Irodalomtörténeti dilemmáink Toldy ókori mottópárjában*, Holmi, 2002/7, 868–887.
- *Életeli csemeték vagy korcs fattyúk? A nyelvvédelem alapkérdése Arany János és a Nyelvőr vitájában = A két Arany: Összehasonlító tanulmányok*, szerk. KOROMPAY H. János, Bp., Universitas, 2002, 80–97.
- *„A múlt, hatalmunknak egyik eleme”: Az irodalomtörténet használata Toldy jelisége óta*, It, 2002/1, 3–24. Kiegészített szöveggel kötetben: *Hatalom és kultúra: Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus. Plenáris előadások és kerekasztal vitaindítók / Power and Culture: 5th International Congress of Hungarian Studies. Plenary Sessions and Round-Table Introductions*, szerk. TUOMO LAHDELMA, JANKOVICS József, NYERGES Judit, Petteri LAIHONEN, Jyväskylä, 2002, 5–32.
- *„Sine ira et studio”: Toldy Ferenc és a tacitusi eszmény meghonosítása*, ItK, 2002/1–2, 24–66.
- *Előszó egy vágyott párbeszédhez: Problémafelvetés: hommage á Kerényi Károly*, Jelenkor, 2002/5, 546–550.
- *Epika és történetírás közös forrásvidékén: Toldy Ferenc és az annales-hagyomány = A narratív identitás kérdései a társadalomtudományokban*, szerk. RÁKAI Orsolya, Z. KOVÁCS Zoltán, Bp., Szeged, Gondolat Kiadói Kör, Pompeji, 2003, 7–34.

- *Toldy Schiller-fordítása, avagy a nyelvi normasértés örökzöld problémája* = *Múlt jövő időben: Írások Bodnár György 75. születésnapjára*, szerk. ANGYALOSI Gergely, Bp., Universitas Kiadó, 2003, 23–43.
- *Kőfejtés és/vagy építészet: Horváth János és az irodalomtörténeti feladat megoszlása*, ItK, 2004/1, 35–53.
- *„Áldjuk a bölcsőt”*: *Horváth János és egy beszédmód hagyományozódása* = *Az irodalomelmélet esélye: Irodalomelméleti tanulmányok*, szerk. VERES András, BEZECZKY Gábor, VARGA László, Bp., Gondolat Kiadó, 2004, 23–36.
- *Mi, filológusok, és a bizonyosság vágya: Pozitivisták kötődéseink egy szakmai vita fényében*, ItK, 2004/1, 3–55.
- *„Saját forrásvizsgálaton alapszanak”*: *Toldy és a filológiai ellenőrzés hermeneutikája*, ItK, 2004/2, 203–230.
- *Mintaművek fénye és árnyéka* = *Elért bizonyosság: Németh G. Béla 80. születésnapjára*, szerk. SZEGEDY-MASZÁK Mihály, VERES András, Bp., Krónika Nova, 2005, 46–63.
- *A fiatal Toldy és hazai német pártfogói* = *Szövegkönyv: Tanulmányok Kerényi Ferenc hatvanadik születésnapjára*, szerk. SZILÁGYI Márton, VÖLGYESI Orsolya, Bp., Ráció Kiadó, 2005, 95–111.
- *„Védeni a’ Nemzeti Betsületet”*: *Az irodalomtörténeti szerephagyomány Wallaszkytól Toldyig* = *Historia litteraria a XVIII. században*, szerk. CSÖRSZ Rumen István, HEGEDŰS Béla, TÜSKÉS Gábor, munkatárs BRETZ Annamária, Bp., Universitas, 2006, 198–208 (Irodalomtudomány és Kritika).
- *Csokonai és az irodalomtörténet feltételelessége*, Alföld, 2006/8, 46–65.
- *„Jövevények és zsellérek”*: *egy bibliai fogalom pár nyomában*, Holmi, 2006/8, 1033–1050. Kötetben, fejlettebb szöveggel: *Szó és betű szerint a világ*, szerk. JENEY Éva, Bp., Balassi, 2010, 95–131 (Pont fordítva, 10).
- *„Shakspere után”*: *Egy rejtélyes műfordítás nyomában*, Filológiai Közlemény, 2005/3–4, 197–206.
- *„Visszehelyezni eredeti közegébe”*: *Kerényi Károly és a mitológusi szerep hermeneutikája* = *Szerep és közeg: Medialitás a magyar kultúratudományok 20. századi történetében*, szerk. OLÁH Szabolcs, SIMON Attila, SZIRÁK Péter, Bp., Ráció, 2006, 311–335.

- *Csokonai és az irodalomtörténet feltételezése* = „s végre mivé leszel?” *Tanulmányok Csokonai Vitéz Mihály halálának bicentenáriuma alkalmából*, szerk. HERMANN Zoltán, Bp., Ráció Kiadó, 2007, 11–36.
- *Vita brevis: Eltérések Csokonai és Horatius témakezelésében* = *Kolligátum: Tanulmányok a hetvenéves Bíró Ferenc tiszteletére*, szerk. DEVESCOVI Balázs, SZILÁGYI Márton, VADERNA Gábor, Bp., Ráció Kiadó, 2007, 88–97.
- *József, Illyés, Jób: Párhuzamos verselemzés bibliai fénytörésben*, Holmi 2008/5, 2008/6, 609–621, 732–747. Kötetben (részletek): Illyés Gyula, *Egy mondat a zsarnokságról*, Bp., Nap Kiadó, 2009 (Egy vers, sorozatszerkesztő POMOGÁTS Béla), 203–234.
- *Utószó: a nemzeti látószög perspektíváiról* = *A nemzeti tudományok historikuma*, szerk. KULIN Ferenc, SALLAI Éva, Bp., Kölcsey Intézet, 2008, 485–513.
- „És sorsot vetének”: *A kihagyás poétikája Babits Jónás könyvében* = *Nyugat népe: Tanulmányok a Nyugatról és koráról*, szerk. ANGYALOSI Gergely, E. CSORBA Csilla, KULCSÁR SZABÓ Ernő, TVERDOTA György, szöveggyond. Sárközi Éva, Bp., Petőfi Irodalmi Múzeum, 2009, 361–387.
- *Az Esti kérdés és a Jónás könyve* = *Esti kérdés: Az Esztergomban 2009. április 24–26-án rendezett Esti kérdés-konferencia szerkesztett és bővített anyaga*, szerk. FÜZFA Balázs, Szombathely, Savaria University Press, 2009 (A 12 legszebb magyar vers, sorozatszerkesztő FÜZFA Balázs, 4), 80–100.
- *A Sejtelem, avagy a költészet vigasza*, Holmi, 2009/10, 1326–1347.
- „Semmi előzetes ellenszenvet”: *Horváth János és az elfogulatlanság eszménye*, ItK, 2009/2, 164–195. Kötetben: *Aranyozás: Tanulmányok Korompay H. János hatvanadik születésnapjára*, szerk. FÓRIZS Gergely, Bp., rec.iti, 2009, 234–269.

Angol nyelven

- *The Importance of Matthew Arnold's Critical Theory*, Acta Litteraria, 1978/3–4, 339–350.
- *René Wellek and the Originality of American Criticism*, The New Hungarian Quarterly, Winter 1980, No. 80, 120–126. Kötetben: *The Origins and Originality of American Culture*, ed. Tibor FRANK, Bp., 1984, 441–452.

- *The Kantian Heritage in Modern American Critical Theory*, Annales Universitatis Scientiarum Budapestiensis de Rolando Eötvös nomine 1985, XVI. köt., 21–29.
- *The Case of Instrumental vs. “Autotelic” Criticism: From T. S. Eliot to Deconstruction*, Neohelicon, Tomus XV., 1988/1, 237–253.
- *Mimetic Orientation in 19th Century Hungarian Criticism*, Neohelicon, Tomus XV., 1988/2, 175–190
- *The Journey through Boundaries: The Significance of Pilgrimage in the Shakespeare Cult = Space and Boundaries: Proceedings of the XIIIth Congress of the International Comparative Literature Association, Munich 1988*, eds. Roger BAUER, Douwe FOKKEMA, Vol. 2, München, Iudicium Verlag, 1990, 585–590.
- *Cult and Criticism: Ritual in the European Reception of Shakespeare*, Neohelicon, XVII, 1990/1, 59–78. Kötetben, fejlettebb szöveg: *Literature and Its Cults: An Anthropological Approach / La littérature et ses cultes: Approche anthropologique*, eds. Péter DÁVIDHÁZI, Judit KARAFIÁTH, Bp., Argumentum, 1994, 29–45.
- *The Ideal of Literature in Hungarian Criticism*, transl. Enikő MOLNÁR BASA = *Hungarian Literature*, ed. Enikő MOLNÁR BASA, New York, Griffon House Publications, 1993, 119–135.
- *Providing Texts for a Literary Cult: Early Translations of Shakespeare in Hungary = European Shakespeares: Translating Shakespeare in the Romantic Age*, Eds. Dirk DELABASTITA, Lieven D’HULST, Amsterdam, Philadelphia, John Benjamins Publishing Company, 1993, 147–162.
- *The Rhetoric of Apology in Early Shakespeare Criticism = HUSSE Papers 1995. A Section from the Papers Read at the Second Conference of the Hungarian Society for the Study of English, Szeged, 26–28 January, 1995*, ed. György NOVÁK, Szeged, 1995, 175–182.
- *Introduction = Shakespeare and Hungary*, Shakespeare Yearbook, Vol. 6., eds. Holger KLEIN, Péter DÁVIDHÁZI, Lewiston, Queenston, Lampeter, Edwin Mellen Press, 1996, 1–9. Német fordításban, rövidítve: *Phasen der Shakespeare-Rezeption in Ungarn = Shakespeare: Essays aus Ungarn*, ausgewählt, übertragen und mit Anmerkungen versehen v. András HORN, Würzburg, Königshausen & Neumann, 2008, 11–18.

- *The Domestication of Shakespeare in Hungary: The Nineteenth Century = Shakespeare and Hungary*, Shakespeare Yearbook Vol. 6., eds. Holger KLEIN, Péter DÁVIDHÁZI, Lewiston, Queenston, Lampeter, Edwin Mellen Press, 1996, 37–45.
- *To Vindicate the Nation: The Romantic Legacy in Hungarian Literary Histories = Europäische Romantik und nationale Identität: Sándor Petöfi im Spiegel der 1848er Epoche*, ed. Csilla ERDÖDY-CSORBA, Baden-Baden, Nomos, 1999, 129–135.
- “He drew the Liturgy, and Framed the Rites”: *The Changing Role of Religious Disposition in Shakespeare’s Reception*, Shakespeare Survey, vol. 54, 2001, 46–56.
- “Was Europa den Juden verdankt”: *A Revaluation of Nietzsche by the Hungarian Novelist László Németh*, transl. Tekla MECSNÓBER = *Ecce Opus: Nietzsche-Revisionen im 20. Jahrhundert*, Hrsg. Rüdiger GÖRNER, Duncan LARGE, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht, 2003, 165–180.
- *Camel, Weasel, Whale: The Cloud-Scene in Hamlet as a Hungarian Parable = Shifting the Scene: Shakespeare in European Culture*, eds. Ladina BEZZOLA, Balz ENGLER, Newark, University of Delaware Press, 2004, 95–110.
- *Weimar, Shakespeare and the Birth of Hungarian Literary History*, Shakespeare Jahrbuch, Band 141, Hrsg. Ina SCHABERT, Bochum, Verlag und Druckkontor Kamp GmbH, 2005, 98–118.
- *A Monumental Inscription: The Transcultural Heritage of Swift’ Epitaph = Moment to Monument: The Making and Unmaking of Cultural Significance*, eds. Ladina BEZZOLA LAMBERT, Andrea OCHSNER in collaboration with Regula HOHL TRILLINI, Jennifer JERMANN and Markus MARTI, Bielefeld, transcript, 2009 ([transcript] cultural studies, 32), 51–69.
- *The Ways of God and Shakespeare: Cult and Criticism in Pope’s Defensive Arguments = Cult, Community, Identity*, eds. Veera RAUTAVUOMA, Urpo KOVALA, Eeva HAVERINEN, Research Centre for Contemporary Culture 97, University of Jyväskylä, 2009, 37–58.

Francia nyelven

- *Ecrire le pèlerinage littéraire: visiteurs au tombeau de Shakespeare* = *Écrire le voyage: Textes réunis par György TVERDOTA*, Paris, Presses de la Sorbonne Nouvelle, 1994, 45–52. (A *Magyarok Shakespeare sírjánál: Az irodalmi zárandoklat természetrajzához* c. tanulmány [1993] francia változata, továbbfejlesztett szöveggel.)
- *Avant-propos = Acclimater l'Autre: La traduction littéraire et son contexte culturel*, eds. Judit KARAFIÁTH, György TVERDOTA, Bp., 1997, 7–12.

Német nyelven

- *Abstammungsmythen in der ungarischen Literaturgeschichte* = *Geschichtliche Mythen in den Literaturen und Kulturen Ostmittel- und Südosteuropas*, Hrsgg. Eva BEHRING, Ludwig RICHTER, Wolfgang F. SCHWARZ, Stuttgart, Franz Steiner, 1999, 347–356.

Török nyelven

- *Taşradan Peygamberliğe: Macaristan'da Bir Milli Şairin Ortaya Çıkışı*, Varlık, 77, 2009/8, 70–76 (Eredetileg angolul: *From Periphery to Prophecy: The Making of a National Poet in Hungary*. Angolból ford. Sila OKUR). Kötetben: *Dünya Edebiyatı Deyince...*, eds. Osman DENIZTEKIN, Efe ÇAKMAK, İstanbul, Varlık Yayınları, 2009, 77–91.

NAGYOB B KRITIKÁK

Magyar nyelven

- *Szemlélet, módszer, stílus: Németh G. Béla pozitivizmus-tanulmányairól*, *Literatura*, 1977/1, 137–147.
- *A modern magyar költészet átrendeződése: Egy új verseskötet nyomában*, *Mozgó Világ*, 1982/8, 83–95.

- *A monista irodalomfelfogás esélyei (Szegegy-Maszák Mihály kísérletének elméleti tanulsága)*, It, 1982/3, 567–595.
- *Erdélyi János: Filozófiai és esztétikai írások*, ItK, 1983/5, 559–565.
- *Kritikatörténet és filológia: Szöveggyűjtemény a magyar kritika évszázadaiból*, ItK, 1984/4, 499–517.
- *A magyar Shakespeare-tükör kritikátörténeti jelentősége*, It, 1986/3, 765–774.
- *Megtérés irodalomtörténetünk atyjához (Weber Antal: Toldy Ferenc)*, It, 1989/2, 361–371.
- *Egy tudomány önarcsképe: A textológia kis tükre Stoll Béla könyvében*, ItK, 1989/1–2, 183–188.
- *A magyar anglisztika és új követe (Visszatekintés Takács Ferenc T. S. Eliot and the Language of Poetry című könyve alkalmából)*, BUKSZ, 1990/4, 477–484.
- *A hűség mint hermeneutikai probléma (Szörényi László: „Multaddal valamit kezdeni”)*, Literatura, 1990/4, 397–404.
- *Imre László: A magyar verses regény*, ItK, 1992/1, 112–118.
- *Révben a gálya (Kertész Imre: Gályanapló)*, Holmi, 1993/7, 1017–1021.
- *Az ökokritikai háló esélye (Horgas Judit: Hálóval a szelet. Ökokritikai tanulmány a reneszánszról)*, Holmi, 2007/4, 526–531.

Angol nyelven

- *Douglas Robinson: Translation and Taboo*, Target 10:2 (1998), 377–382.
- *Voicing the Distant: Shakespeare and Russian Modernist Poetry*, by Ekaterina Sukhanova; *Four Hundred Years of Shakespeare in Europe*, edited by A. Luis Pujante and Ton Hoenselaars; *Shakespeare & the French Poet*, by Yves Bonnefoy; *Shakespeare and the Language of Translation*, edited by Ton Hoenselaars; *Translating Shakespeare for the Twenty-First Century*, eds. Rui CARVALHO HOMEM, Ton HOENSELAARS, Translation and Literature, Spring 2006, 122–129.

Német nyelven

- *Bedrängnisvolle Vergangenheit im Hafen der nachträglichen Redaktion. Schicksalsdeutung im Galeerentagebuch von Imre Kertész*, Übers. Éva ZÁDOR, *Hungarian Studies*, Vol. 18, 2004/1, 29–37. Kötetben, azonos címmel: *Der lange, dunkle Schatten: Studien zum Werk von Imre Kertész*, Hrsgg. Mihály SZEGEDY-MASZÁK, Tamás SCHEIBNER, Budapest, Wien, Kortina, Passagen, 2004, 237–246.

KISEBB KRITIKÁK

Magyar nyelven

- *Lóránt Czigány: The Oxford History of Hungarian Literature From the Earliest Times to the Present*, Helikon, 1985/1, 134–136.

Angol nyelven

- *Péter Egri: The Reality of Poetry*, *Acta Litteraria*, 1977/1–2, 214–216.
- *István Géher: Mondom: Szerencséd*, *World Literature Today*, Autumn, 1983, 666.

KISEBB CIKKEK

Magyar nyelven

- *Társadalmi valóság és metafizikai léthelyzet (József Attila: Füst)*, *Alföld*, 1980/4, 57–62.
- *Teória és tanítás: Egy angolszász irodalomoktatási szimpozion mérlege*, *Nagyvilág*, 1983/12, 1884–1888.
- *Shakespeare ára*, *Élet és irodalom*, 1989. március 3., 5.
- *Arany János kritikusi modernsége*, *Irodalomismeret*, 1992. május, 34–37.
- *A bibliográfusi mundér becsülete*, *BUKSZ*, 1994/1, 14–17.
- *Gyanútlanul a hatalom csapdájában: Filológiai látletlet egy ellenzéki mítoszról*, *Holmi*, 1996/7, 1072–1083.

- *Amire felnézhetünk: Meg-megújuló beszélgetés Tandori Dezsővel a Hajnali részegség egéről*, Népszabadság, 1998/285, december 5., 34.
- [Balassa Péterrel] *Beszélgetés az életrajzi műértelmezés tabujáról*, Holmi, 2000/8, 972–977.
- *Ady társasága*, Népszabadság, 2000/258, november 4., 10. Kötetben: Kovács Tamás, szerk. Kovács Lola, Bp., T–Art Alapítvány, 2001, 9–10.
- *Hozzászólás Praznovszky Mihály A magyar irodalom kultikus szokásrendje a XIX. század közepén című disszertációjának vitáján*, 2000. november 28., Irodalomismeret, 2001/3–4, 151–153.
- *A szerelem idejének formája: Gondolatok Raffay Béla Ölelkezők-szobráról*, Alföld, 2001/4, 40–43. Kötetben: Raffay, szerk. PÁDÁR Eszter, Veszprém, Raffay Béla, 2008, 11–13.
- *Kölcsey ostroma, avagy a kritikus szelídségről* = Szabó G. Zoltán 60. születésnapjára, Bp., Balassi, Magyar Tudományos Akadémia Irodalomtudományi Intézete, 2003, 28–30.
- *Egy testrész hűlt helye, avagy erotika és elfojtás az irodalomtörténetben*, Élet és Irodalom, 2004. március 19., 24. Kötetben: „Vénusnak szép játéka”: Erotika a magyar irodalomban, szerk. THURÓCZY Gergely, Bp., Petőfi Irodalmi Múzeum, 2004, 5–10.
- *Miért (volt) szép?* = Mezei Márta 75. születésnapjára, Bp., Balassi, Magyar Tudományos Akadémia Irodalomtudományi Intézete, 2004, 24–25.
- [Beszéd a Charles Simonyi Kutatói Ösztöndíj átvételekor] = *A Charles Simonyi Kutatói Ösztöndíj nyertesei 2004*, szerk. BÁTYI Emese, SZÜCS Orsolya, TAKÁCS Jánosné dr., Bp., Oktatási Minisztérium, 2004, 21–26.
- „Hallgass meg, de ne kövess!” Németh G. Béla nyolcvanéves, Népszabadság, 2005. február 17., 13.
- *Építeni*, Holmi, 2005/11, 1381–1383. Kötetben: „Ember lenni mindig, minden körülményben”: Tanulmányok Kiczenko Judit születésnapja alkalmából, szerk. RADVÁNSZKY Anikó, Piliscsaba, Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Kar, 2008, 85–87.
- *Költemények és kerámiák (A mesterség dicsérete egy József Attila-kiállítás alkalmából)*, Alföld, 2006/3, 90–93.

- *Előszó = A Buhim-völgyi Szalon*, szerk. BŐSZÉNÉ SZATMÁRI-NAGY Anikó, Veszprém, Buhim-völgyi Szalon Kulturális Egyesület, 2006, 5.
- *Anyánk mozdulata (Raffay Béla új szobráról)*, Alföld, 2006/12, 84–87.

Angol nyelven

- *Shakespeare Committees in Hungary*, Deutsche Shakespeare-Gesellschaft West. Jahrbuch, 1991, Hrsg. Werner HABICHT, Bochum, Ferdinand Kamp, 304–306.
- *Ady's Company = Kovács Tamás*, ed. Lola Kovács, transl. Ferenc TAKÁCS, Bp., T-Art Alapítvány, 2001, 11–12.
- *Preface = Zsolt ALMÁSI, The Problematics of Custom as Exemplified in Key Texts of the Late English Renaissance*, Lewiston, Queenston, Lampeter, Edwin Mellen, 2004 (Mellen Studies in Literature, Elizabethan and Renaissance Studies, 131), ix–x.
- *On Board of the „Fulbright Scholar” Ship: Research in America = My Fulbright Experience: Reports of Hungarian Grantees, Academic Years 2002/2003, 2003/2004, 2004/2005*, ed. Krisztina DIETZ, Bp., Hungarian-American Commission for Educational Exchange, 2006, 33–38.

EMLÉKBESZÉDEK ÉS NEKROLÓGOK

- *Oltványi Ambrus emléke*, It, 1989/2, 319–323.
- *Kiss József 1923–1992*, ItK, 1992/4, 517–518.
- *Egy szelíd filológus észrevétlen hősiessége: In memoriam Kiss József, 1923. VIII. 17. – 1992. V. 13.*, Holmi, 1993/11, 1578–1589.
- *A tudós életideje (Megnyitó Toldy Ferenc bicentenáriumi emlékülésén)*, ItK, 2006/1–2, 82–83.
- *A tudós fogalma: Emlékezés Tarnai Andorra, Élet és irodalom*, 2007. február 23., 8.
- *Az érdekesség dicsérete (Arcképvázlat Margócsy Istvánról)*, Élet és Irodalom, 2008. december 5., 11. Kötetben: *Margonauták: Írások Margócsy István 60. születésnapjára*, Bp., rec.iti, 2009, 13–16.
- *Köszöntő = Aranyozás: Tanulmányok Korompay H. János hatvanadik születésnapjára*, szerk. FÓRIZS Gergely, Bp., rec.iti, 2009, 7–8.

INTERJÚK

- *René Wellek Talks to Péter Dávidházi*, The New Hungarian Quarterly, Winter 1987, 142–146.
- „Siet valahová?” *Dávidházi Péterrel beszélget Szirák Péter*, Alföld, 1996/12, 45–65. Kötetben: *Pályák emlékezete: Szirák Péter beszélgetései irodalomtudósokkal*, Bp., Balassi, 2002, 101–125.
- *Gondolatban mindig történik valami*, az interjút készítette PAPP Sándor Zsigmond, Népszabadság, 2008. január 9., 9.
- *A Magyar Tudományos Akadémia új levelező tagjai: Dávidházi Péter (1948)*, Magyar Tudomány, 2010/7, 849–851.